Kommerskollegium
National Board of Trade

Sveriges utrikeshandel och internationella handelsmönster i skuggan av den ekonomiska krisen

30 september 2009

Förändring i svensk varuexport

(jan 2008 - aug 2009)

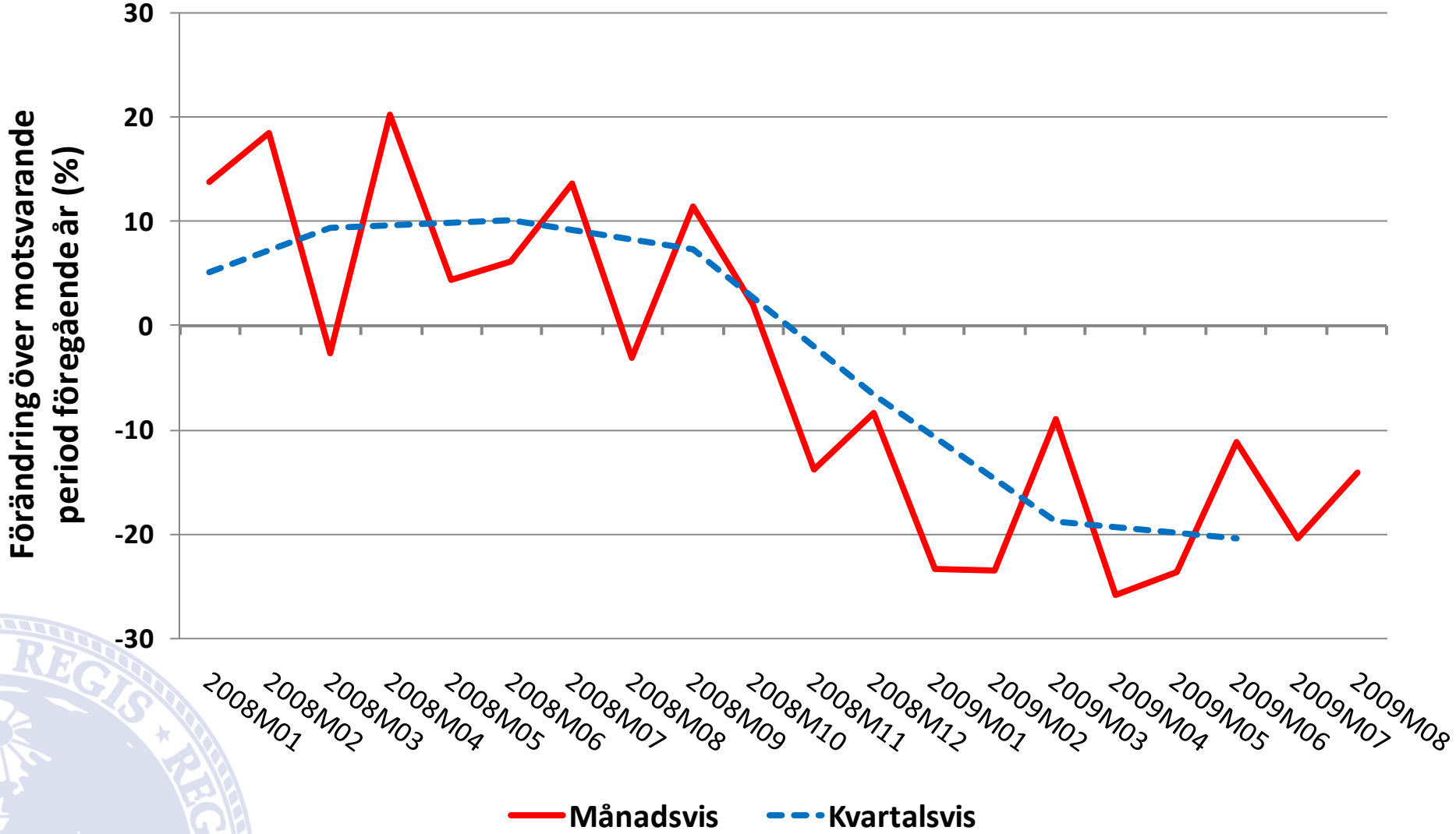

Källa: SCB

Sveriges varuexport

- Under fjärde kvartalet 2008 började den globala ekonomiska krisens effekter synas i den svenska utrikeshandeln med varor. Mellan de sista kvartalen 2007 och 2008 minskade exporten med sju procent. Situationen förvärrades ytterligare under första kvartalet 2009.
- Under andra kvartalet 2009 var exportvärdet hela 21 procent lägre än under andra kvartalet 2008. Mot slutet av kvartalet stannade den negativa utvecklingen dock av något och under juni var exporten endast 12 procent lägre än samma månad föregående år. Under juli försvagades exporten åter, till en nivå 23 procent lägre än under juli 2008, för att i augusti igen förbättras och hamna på en nivå 15 procent lägre än ett år tidigare.

Förändring i svensk varuimport

(jan 2008 - aug 2009)

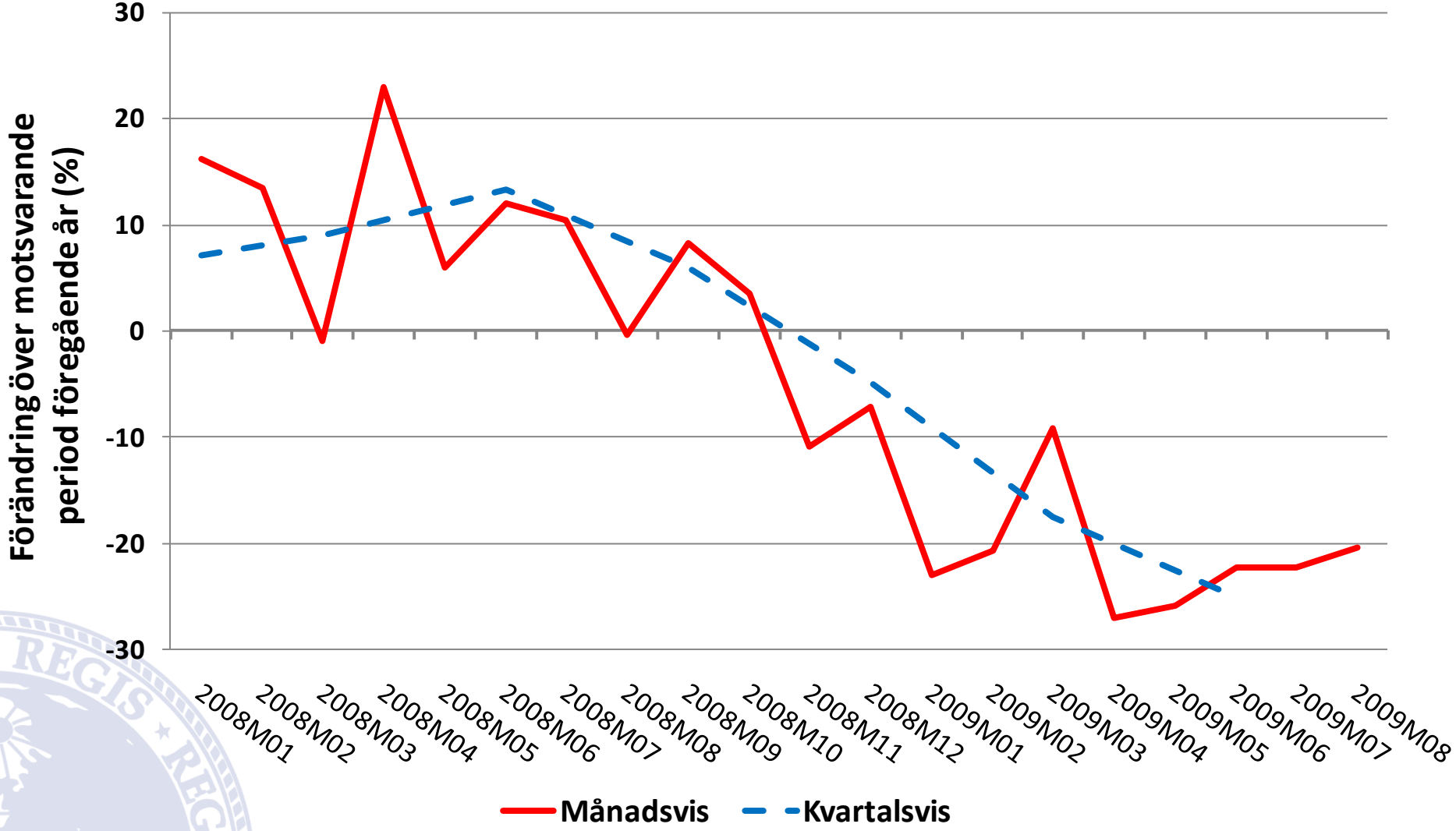

Källa: SCB

Sveriges varuimport

- Utvecklingen i den svenska importen uppvisar ett mönster liknande det som kan urskiljas för exporten men med en svagare återhämtning under sommarmånaderna 2009. Mellan de andra kvartalen 2008 och 2009 gick importen ned med 25 procent. I juli var importvärdet 22 procent lägre än i samma månad föregående år och i augusti 20 procent lägre.

Exportutveckling

	Förändring mellan 4:e kv. 2007 och 2008	Förändring mellan 1:a kv. 2008 och 2009	Förändring mellan 2:a kv. 2008 och 2009
Positivt			
Läkemedel	13 %	14 %	20 %
Livsmedel	8 %	5 %	0 %

Tillsammans utgjorde dessa poster cirka 12 % av Sveriges varuexport under 2008

Negativt			
Skogsvaror	- 4 %	- 9 %	- 5 %
Verkstadsvaror	- 13 %	- 23 %	- 26 %
- Maskiner	- 10 %	- 21 %	- 24 %
- Personbilar	- 49 %	- 57 %	- 49 %
Järn och stål	- 18 %	- 45 %	- 53 %

Tillsammans utgjorde dessa poster cirka 62 % av Sveriges varuexport under 2008

Importen uppvisar liknande mönster

Källa: SCB

Sveriges utrikeshandel fördelat efter branscher och varugrupper

- I exporten är det läkemedel och livsmedel som klarat sig bäst undan krisen. Medan läkemedels-exporten fortsatt att öka kraftigt och under andra kvartalet 2009 var 20 procent högre än under samma kvartal 2008, så har ökningen i livsmedelsexporten minskat successivt under krisen och var under andra kvartalet 2009 på samma nivå som ett år tidigare. Dessa två varugrupper utgör tillsammans 12 procent av Sveriges varuexport.

- De varugrupper som har utvecklats sämre till följd av den ekonomiska krisen är framförallt skogsvaror, verkstadsvaror och järn och stålvaror. Mellan de andra kvartalen 2008 och 2009 minskade exporten av dessa varugrupper med 5, 26 respektive 53 procent. Tillsammans utgör dessa varugrupper 62 procent av Sveriges varuexport.

- I den stora gruppen verkstadsvaror finns bland annat varugrupperna maskiner och personbilar som även de har haft en dålig utveckling (-24 procent för maskiner och -49 procent för personbilar).

- Den svenska importen uppdelat på branscher och varugrupper uppvisar ett liknande mönster som exporten.

Utveckling av svensk varuhandel

intra-EU(27) och extra-EU(27)

Förändring över motsvarande period föregående år (%)

		Andel 2008	2008 kv3	2008 kv4	2009 kv1	2009 kv2	2009 Maj	2009 Jun	2009 Jul	2009 Aug
Export			7,3	-6,7	-18,8	-20,4	-23,8	-11,2	-20,4	-14,2
	Intra-EU	60	4,6	-10,6	-23,7	-24,3	-27,5	-15,5	-19,8	-15,9
	Extra-EU	40	11,6	-0,8	-10,7	-14,5	-17,8	-4,6	-21,2	-11,5
Import			6,0	-4,8	-17,6	-25,1	-25,9	-22,2	-22,2	-20,4
	Intra-EU	70	2,6	-8,9	-21,1	-26,1	-28,0	-22,4	-20,3	-19,7
	Extra-EU	30	13,9	6,2	-8,9	-22,7	-20,7	-21,9	-26,0	-21,9

2:a kvartalet 2009
jämfört med
2:a kvartalet 2008

Aug 2009
jämfört med
aug 2008

Källa: SCB

Sveriges utrikeshandel inom resp. utanför EU-området

- Nedgången i svensk utrikeshandel drabbade först handeln med andra EU-medlemmar och först något senare handeln med länder utanför EU. Medan exporten till EU-länder minskade med 11 procent mellan sista kvartalen 2007 och 2008 höll sig exporten till andra länder i princip oförändrad.

- Under andra kvartalet 2009 visade handeln med andra EU-länder en nedgång på 24 procent jämfört med samma kvartal 2008. Samtidigt minskade exporten till länder utanför EU med 15 procent. Efter att under juli månad ha uppvisat det omvända förhållandet, så att exporten till länder utanför EU sjönk mer än den till EU, minskade EU-exporten med 16 procent under augusti, fyra procentenheter mer än exporten till länder utanför EU.

- För importen var kontrasten mellan handeln inom och utom EU ännu mer slående under sista kvartalet 2008 än den var för exporten. Medan importen intra-EU minskade med 9 procent *ökade* importen från icke-EU-länder med 6 procent.

- Under andra kvartalet 2009 minskade importen från EU med hela 27 procen och från andra länder med 22 procent. Under juli och augusti mattades nedgången för intra-EU handeln av till 20 procent lägre än under motsvarande månader 2008 medan handeln med länder utanför EU minskade med hela 26 procent i juli och 22 procent i augusti, alltså mer än importen från EU.

Exportutveckling till de 6 största exportmarknaderna

Förändring över motsvarande period föregående år (%)

	Andel 2008	2008 kv3	2008 kv4	2009 kv1	2009 Kv2	2009 Apr	2009 Maj	2009 Jun	2009 Jul
Sveriges Varuexport		7,3	-6,7	-18,8	-20,4	-26,0	-23,8	-11,2	-20,4
Tyskland	10,4	10,2	-4,9	-19,3	-24,9	-25,3	-30,5	-18,9	-15,8
Norge	9,5	6,0	-8,3	-9,3	-12,8	-20,6	-17,0	-0,6	-6,8
Danmark	7,4	5,4	-9,9	-16,1	-24,7	-35,0	-27,2	-9,9	-22,9
Storbr.	7,3	5,1	-1,6	-31,4	-17,5	-24,9	-18,7	-8,5	-10,9
USA	6,6	-7,5	-9,8	-18,7	-22,0	-27,5	-28,3	-7,6	-10,4
Finland	6,3	3,3	-2,3	-16,9	-19,8	-28,0	-20,5	-10,1	-13,6

För dessa sex länder, likt för svensk export i helhet, så är det exporten av järn- och stålprodukter samt bilar som drabbats hårdast av krisen.

Källa: SCB

Sveriges export till våra största mottagarländer

- Av Sveriges sex största exportmarknader var det Storbritannien, Tyskland och USA som erfor störst minskning av exportvärdet under första kvartalet 2009 jämfört med motsvarande period 2008. Med undantag av Storbritannien, tilltog minskningstakten för alla dessa sex länder under andra kvartalet, dock med en kraftig avmattning under kvartalets sista månad. Under juli vände utvecklingen åter nedåt för fem av de sex största mottagarna av svensk export. Endast exporten till Tyskland minskade mindre mellan juli 2009 och 2008 än mellan juni månad 2009 respektive 2008.

- Medan utvecklingen av exportvärdet i stora drag följt samma mönster för Tyskland, Danmark, USA och Finland så utgör exporten till Norge och Storbritannien undantag, exporten till Norge genom att inte ha fullt så negativ utveckling som de övriga och exporten till Storbritannien genom att snarare följa världsmarknadspriset på energivaror än krisens utveckling i stort. En fjärdedel av Sveriges export till Storbritannien utgörs av raffinerade petroleumprodukter.

Exportutvecklingen i internationell jämförelse

(2007 kv 1 - 2009 kv 2)

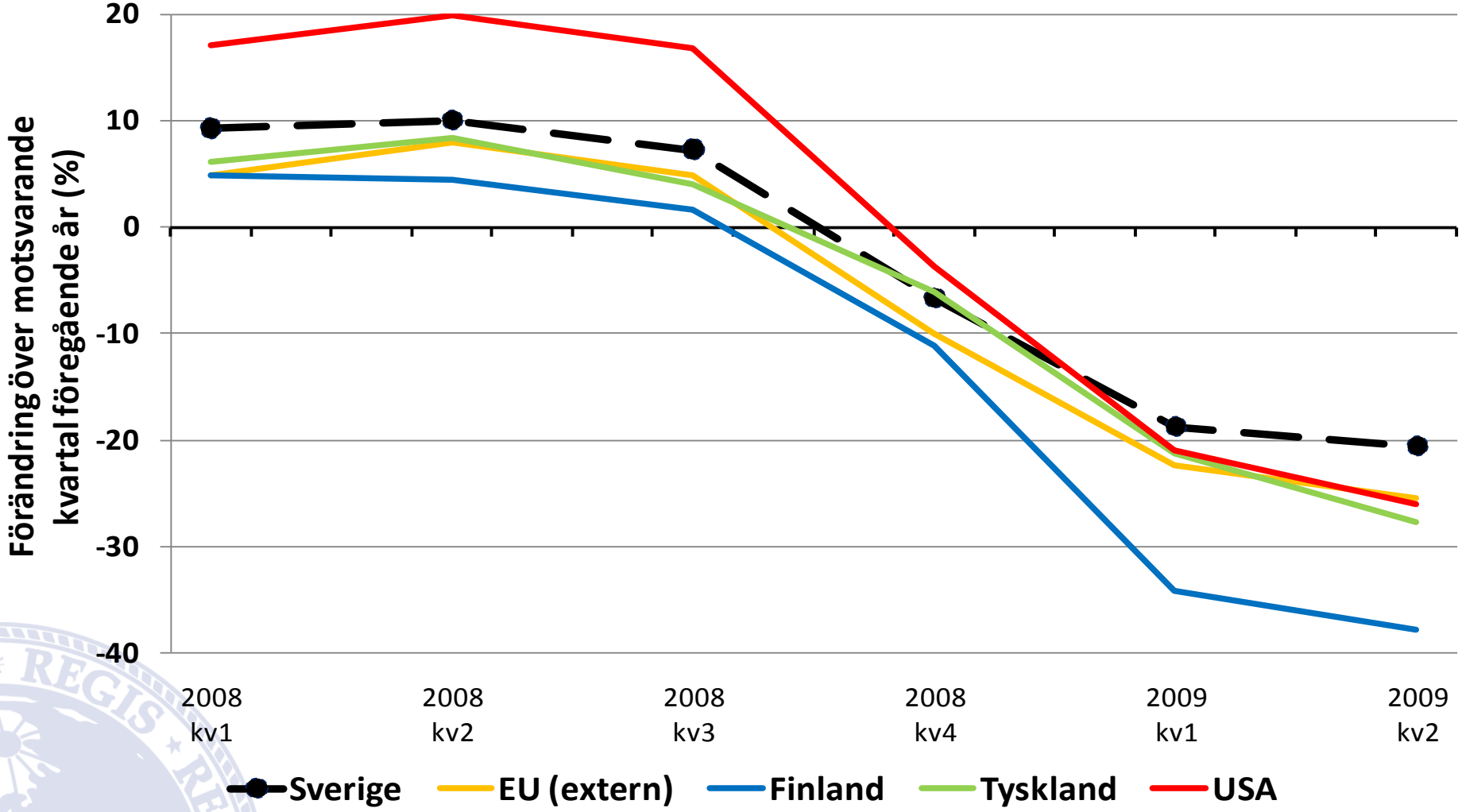

Källa: Statistisches Bundesamt Deutschland, U.S. Department of Commerce Bureau of Economic Analysis, Tulli, Finland, Eurostat och SCB

Sveriges export i internationell jämförelse

- Jämfört med andra länder med liknande exportprofil har Sveriges export klarat sig relativt väl. Under andra kvartalet 2009 var exportvärdena för EU (externhandel), USA, Tyskland och Finland till 26, 27, 28 resp. 38 procent lägre än under andra kvartalet 2008, vilket kan jämföras med Sveriges nedgång på 21 procent.

Industrins exportorderingång

(jan 2008 - jul 2009)

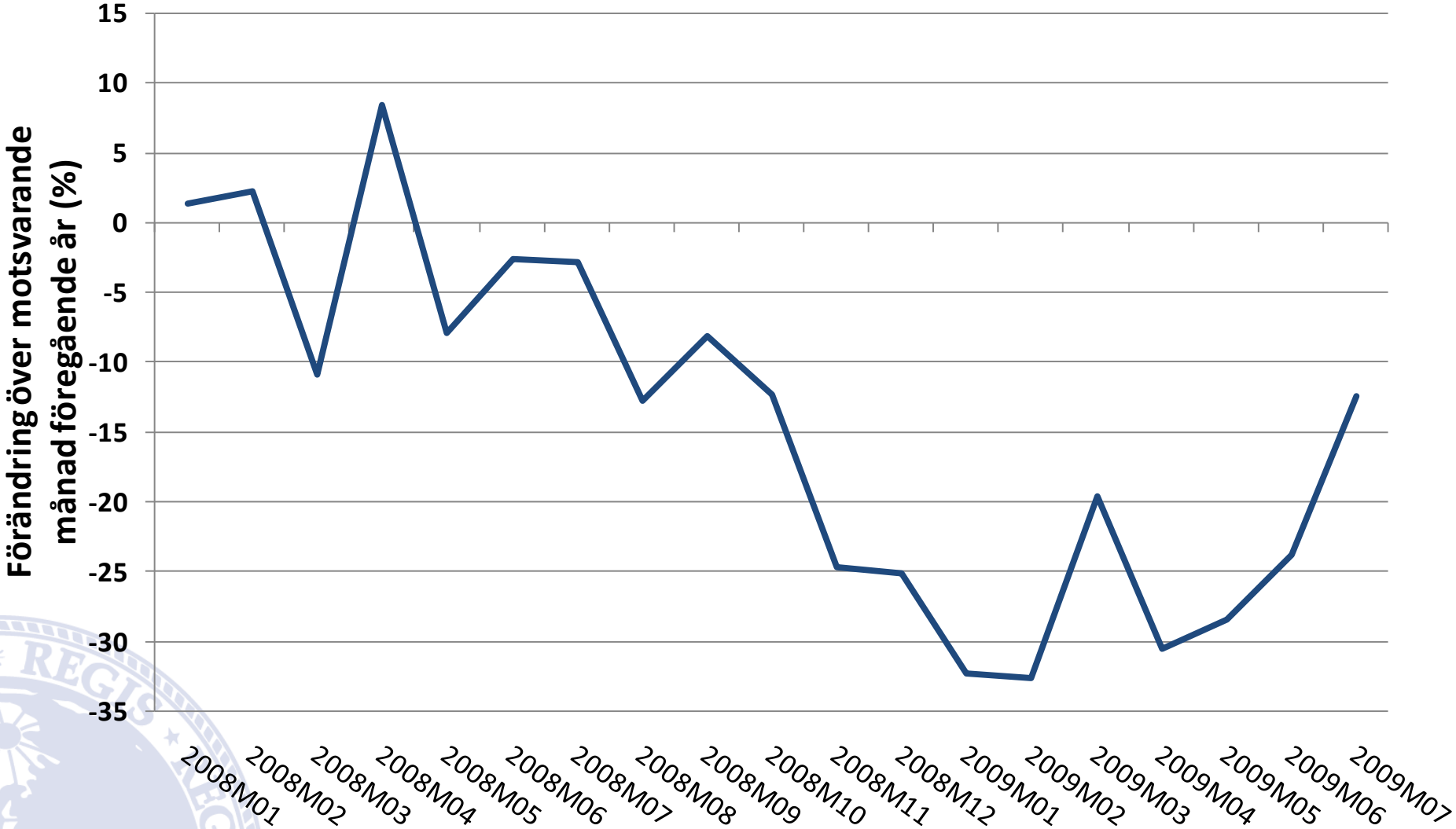

Källa: SCB

Den svenska industrins exportorderingång

- Industrins exportorderingång är en grov indikering om export-utveck-lingen för den närmsta tiden framöver. Efter att sjunkit, från år till år, i allt snabbare takt – från 8 procent i maj 2008 till 32 procent i januari 2009 – började minskningstakten för exportorderingången mattas av. I mars 2009 förbättrades värdet på den svenska industrins exportordrar till att bara ligga 16 procent lägre än under mars 2008. Exportorderingången erfor därefter en rekyl nedåt under april för att därefter åter börja sträva uppåt. Under juli 2009 var industrins exportorderingång 12 procent lägre än under motsvarande månad 2008.

Utveckling för svensk tjänsteexport

(2008 kv 1 - 2009 kv 2)

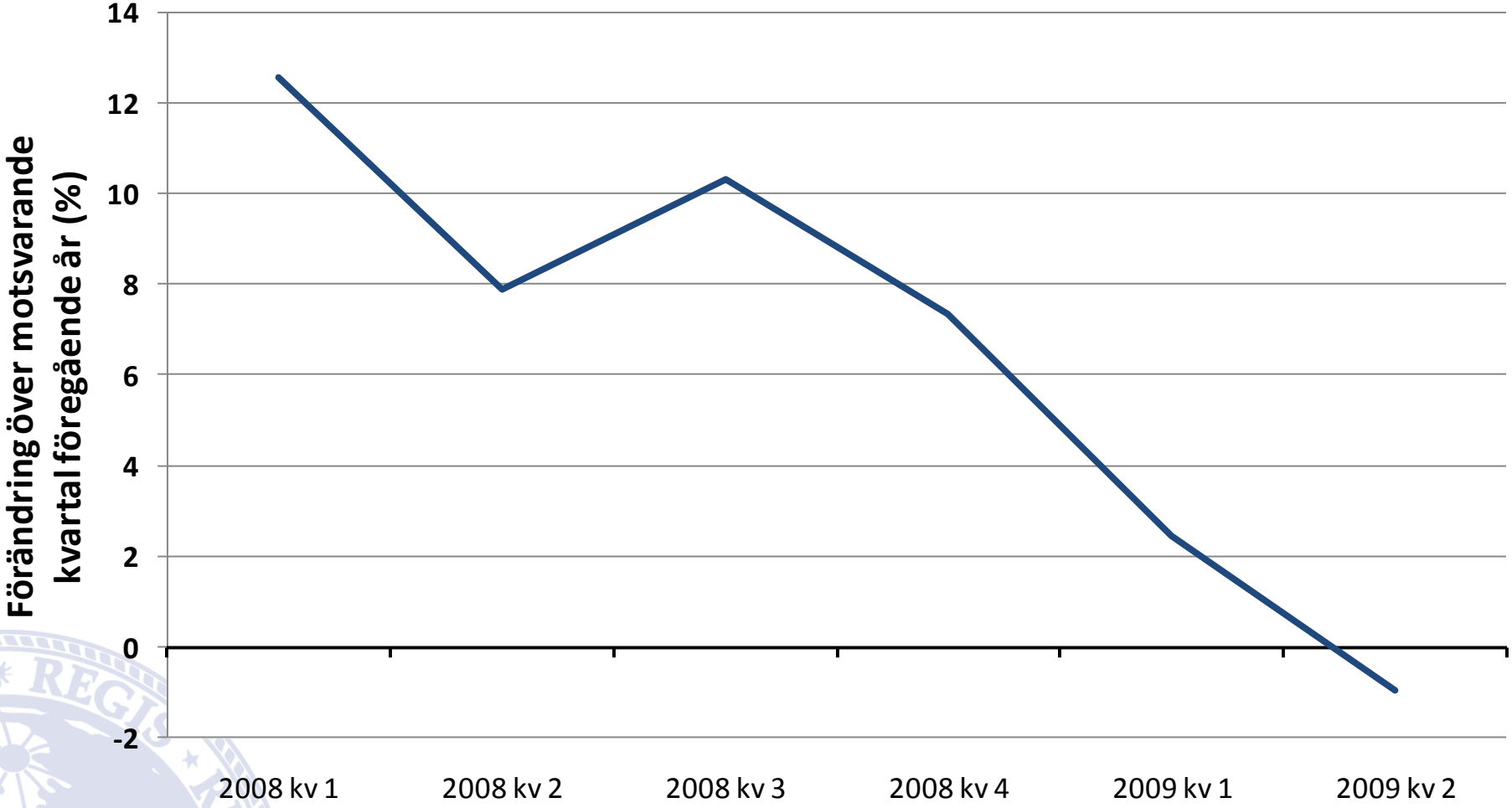

Källa: SCB

Svensk tjänsteexport

- Sveriges export av tjänster fortsatte att utvecklas positivt ganska långt efter att varuhandeln drabbats av den ekonomiska krisen. Det var först under andra kvartalet 2009 som tjänsteexporten började minska i förhållande till motsvarande period 2008. Under detta kvartal uppgick Sveriges tjänsteexport till 118 miljarder kr, en procent mindre än under andra kvartalet 2008.

Tillväxt i världsexporten

(jan 2008 - jul 2009)

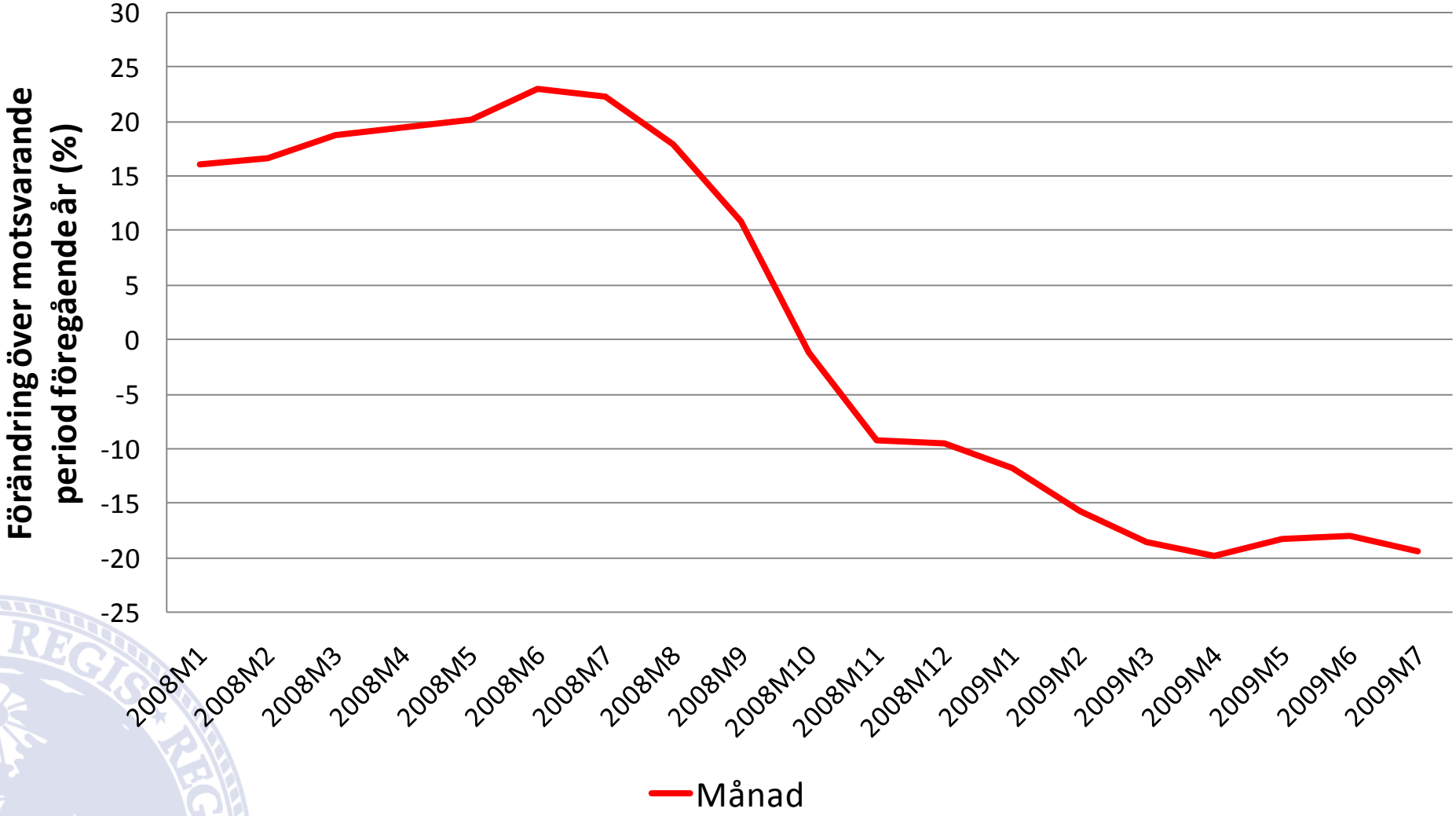

Källa: Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis

Världshandeln av varor och tjänster

- Som en följd av minskad global efterfrågan och svårigheter att få exportkrediter började världshandeln minska under tredje kvartalet 2008. Denna utveckling fortsatte under resten av året och under första kvartalet 2009. Från april i år har världshandeln stabiliserats på en nivå på ca: 18-20 procent lägre än under motsvarande månad 2008.